

Bidragsvillkor för skredsäkring vid Göta älv

Dessa villkor har fastställts av Statens geotekniska institut (SGI) den 14 maj 2024 och ersätter tidigare beslutade villkor från den 21 december 2022.

Villkoren är upprättade med stöd av förordning (2018:213) om bidrag för skredsäkring vid Göta älv och gäller i den utsträckning annat inte anges i bidragsbeslutet.

Villkoren gäller för bidrag från SGI till kommuner i syfte att förbättra stabilitetsförhållandena längs Göta älv dalen.

De ekonomiska medlen ges som bidrag och förutsätter att statliga medel för ändamålet utbetalas till SGI.

Definitioner

Befintlig sannolikhet för skred: området finns med i Göta älv utredningens kartläggning och har en sannolikhetsklass större än eller lika med 3, alternativt att en senare stabilitetsutredning har genomförts som påvisar en sannolikhetsklass större än eller lika med 3.

Göta älv dalen: området i direkt anslutning till Göta älvs älvfåra och de områden i älvfårans närhet, inklusive biflöden, där ett skred kan påverka älvens flöde. SGI har med stöd av Delegationen för Göta älv gjort tolkningen att detta område i praktiken motsvarar det område som omfattas av Göta älv utredningen från 2012.¹

GÅU: Göta älv utredningen, utfördes av SGI på uppdrag av regeringen 2009–2012.

Konsekvenser: avser en monetär analys av samhällskonsekvenser. I konsekvensanalysen beaktas människoliv, bebyggelse, väg och järnväg, energi och ledningssystem, VA-system, miljöfarliga verksamheter och förorenade områden samt näringsliv. Sekundära konsekvenser som beaktas avser kvicklereförekomst (dvs. förutsättning för stora skred). Konsekvensklassificeringen har 5 nivåer (K1-K5).

OH-kostnader avser de kostnader som är förknippade med gemensam styrning, samordning, administration och lokaler.

Område med skredrisk: definieras som områden med en befintlig sannolikhet för skred.

Projekt: avser samlade aktiviteter kopplade till utredningar, genomförandestudier, projektering, tillståndprocesser och åtgärder som stöds av bidraget.

Projektledare: Fysisk person som är sökandens kontaktperson gentemot SGI och som leder arbetet med planering och genomförande av projekt.

Sannolikhetsklass: Ett områdes sannolikhet för skred beräknas genom att de parametrar som ingår i traditionella sektionvisa stabilitetsberäkningar analyseras med statistiska metoder. För områdena mellan sektionerna görs en sammanvägning av geotekniska och geometriska förutsättningar i förhållande till de beräknade sektionernas förutsättningar och resultat. Sannolikheten för skred har delats upp i fem klasser, S1-S5.

Skredrisk: en kombination av sannolikheten för ett skred och konsekvenserna av skredet. Skredrisken är indelad i tre nivåer: låg, medelhög samt hög skredrisk.

Sökanden: den kommun eller de kommuner som tillsammans ansöker om bidrag.

¹ Beslut vid Delegationsmöte 14, 2021-12-06.

1 BIDRAGSNIVÅ OCH BIDRAGSBERÄTTIGADE KOSTNADER

Ett bidrag får ges för hela eller delar av kommunens eller kommunernas kostnader för stabilitetsförbättrande åtgärder för ras och skred i områden längs Göta älvdalen med skredrisk. Bidrag får även ges för den planering som behövs för detta.

De bidragsberättigade projekten delas in i följande kategorier:

1. Utredning av stabilitetsförhållanden
2. Genomförandestudie
3. Projektering och tillståndsprocess för stabilitetsförbättrande åtgärder
4. Utförande av stabilitetsförbättrande åtgärder

Sökanden ansvarar för att utredningar och åtgärder genomförs på ett korrekt sett enligt gällande lagar och förordningar och att kostnaden är rimlig.

Sökanden kan inte tillgodoräknas bidragsmedel för nedlagda kostnader som uppkommit innan beslut om beviljade bidragsmedel fattats.

Kostnader för övergripande planering, kartering, detaljplanearbete eller tid för kommunjurist ersätts inte.

För att en kostnad ska vara bidragsberättigad ska den vara direkt kopplad till projektet och:

- vara faktisk och reviderbar,
- bäras av projektpart,
- ha uppkommit under den projekttid som framgår av bidragsbeslutet,
- vara fastställd i enlighet med projektparts vanliga redovisningsprinciper och god redovisningssed,
- vara bokförd,
- vara skälig och ha uppkommit enbart för genomförandet av projektet,
- medföra kostnadstäckning men ej vinst.

Bidraget omfattar även ersättning för vissa administrativa kostnader som upparbetade kostnader för personal som är direkt involverad i projekten. Detta omfattar exempelvis projektlednings-, upphandlings- och kommunikationsresurser. OH-kostnader ersätts med full täckning exklusive vinstpåslag på kommunens egna timkostnader.

För beräkning av handläggningskostnad kan med fördel beräkningsmallen "Handledning till underlag för att beräkna handläggningskostnad per timme" användas. Den är framtagen av SKR och finns tillgänglig på deras hemsida².

Har kommunen delegerat utförandet till fastighetsägaren/verksamhetsutövaren (se kap 2), då denne visar sig ha kunskap och kompetens att utföra projektet, kan de totala stödberättigande personalkostnaderna hos fastighetsägaren/verksamhetsutövaren högst uppgå till en genomsnittlig kostnad om 800 kronor per timme för egen personal. Underlag för beräkning av personalkostnader ska finnas. Konsulter ersätts med den fakturerade timkostnaden.

Kostnaden om 800 kronor per timme är inte en schablon som kan användas, och det innebär inte heller att kravet på att en kostnad ska vara faktisk frångås. Genomsnittlig kostnad betyder att om en fastighetsägare/ verksamhetsutövare har flera personer med olika lönenivåer som arbetar i projektet får den genomsnittliga personalkostnaden uppgå till högst 800 kr per timme för att vara stödberättigad. Beräkningen för stödberättigande personalkostnader ska utgå från de totala faktiska lönekostnaderna hos fastighetsägaren/verksamhetsutövaren delat med totalt antal timmar nedlagda av fastighetsägaren/verksamhetsutövaren i projektet.

² <https://skr.se>

Fastighetsägaren/verksamhetsutövaren får göra påslag för indirekta kostnader med högst 30% på sina faktiska stödberättigande personalkostnader. Det betyder att om de faktiska indirekta kostnaderna är lägre ska påslag göras med verkliga indirekta kostnader. Underlag för beräkning av påslaget ska finnas.

Kostnad för moms är inte bidragsberättigad med undantag för när den inte får dras av eller återbetalas som ingående moms. Momsen är därmed bidragsberättigad om den innebär en slutlig kostnad för stödmottagaren.

Kommunen ska uppge om eventuell annan finansiering från andra finansiärer avseende bidrag för samma ändamål erhålls. SGI förbehåller sig rätten att ompröva bidragsbeslut baserat på information om andra bidrag.

1.1 Exempel på bidragsberättigade kostnader i olika projektfaser

Bidrag för stabilitetsutredning eller genomförandestudie

- Konsultkostnader
- Projektledning för utredningen eller studien
- Informationsmöte och/eller förhandling med fastighetsägare

Bidrag för Projektering och tillståndsprocess

- Konsultkostnader (projektering, förfrågningsunderlag, kontrollplan, monitoreringsplan)
- Projektledning och projektstöd för projektering och tillstånd
- Samordningsmöten med fastighetsägare
- Tillstånd eller anmälan som krävs enligt miljöbalken
- Marklov, Anmälan vattenskyddsområde, Anmälan fornlämning och liknande avgifter

Bidrag för åtgärd

- Konsultkostnad för geoteknisk konsult samt GK3-granskare vid behov
- Projektledning, byggledning och projektstöd
- Samordningsmöten med fastighetsägare
- Relationshandlingar

2 SÖKANDENS ÅTAGANDEN FÖR GENOMFÖRANDE AV BIDRAGSPROJEKT

Kommunen (sökanden) är huvudman för genomförandet av en stabilitetsförbättrande åtgärd för en eller flera fastigheter. Kommunen kan i vissa fall delegera projekteringen och genomförandet till fastighetsägaren, som då blir byggherre, när denna visar sig ha kunskap och kompetens att utföra en sådan åtgärd.

Har kommunen delegerat byggherreansvaret så kvarstår ändå kommunens fulla ansvar för projektet gentemot SGI. Kommunen intar en roll som administrativ förmedlare av bidrag till byggherrens projektorganisation samt en roll som projektstöd med ansvar att kvalitetssäkra och säkerställa projektets kostnader.

Som byggherre intar kommunen en projektledarroll, där kommunen i princip träder in i markägarens ställe och låter planera och utföra de stabilitetsförbättrande åtgärderna. Ett förfarande som är snarlikt projekt inom kommunal mark.

2.1 Sökandens åtaganden vid bidrag för stabilitetsutredningar

Stabilitetsutredningar ska utföras enligt anvisningarna i IEG 4:2010³ för den utredningsnivå ansökan avser. Utöver IEG ska SGI:s tekniska anvisningar DGA00XST01⁴ samt DGA00XST02 följas. I stabilitetsutredningar kan även sammanställning av projekteringsförutsättningar ingå.

Sökanden ansvarar för att konsulttjänster handlas upp på ett korrekt sätt och utförs enligt ABK 09 eller i förekommande fall enligt ramavtal.

Sökanden ska föra en logg över viktiga beslut och händelser. Den ekonomiska redovisningen ska tydligt särredovisa de poster som är bidragsberättigade i de fall som stabilitetsutredningen även innehåller arbeten som inte är bidragsberättigade.

2.2 Sökandens åtaganden vid bidrag för genomförandestudie

Sökanden ansvarar för att konsulttjänster handlas upp på ett korrekt sätt och utförs enligt ABK 09 eller i förekommande fall enligt ramavtal.

I genomförandestudien bör sådant ingå som behöver redas ut innan en projektering kan ta vid, som till exempel:

- Utredning av mark- och sakägandeförhållanden
- Underlag till avtal för tillgång till mark och anläggningar
- Naturinventeringar
- Andra överenskomna sakfrågor

Vad som ska ingå beror på förhållandena i det enskilda fallet.

Då en genomförandestudie sällan tar upp geotekniska frågor krävs ingen teknisk granskning av denna.

2.3 Sökandens åtaganden vid bidrag för projektering och tillståndsprocess

Sökanden ansvarar för att konsulttjänster handlas upp på ett korrekt sätt och utförs enligt ABK 09 eller i förekommande fall enligt ramavtal.

I projekterings- och tillståndsprocessen ska följande ingå:

- Beskrivning enligt AMA
- Utredning av mark- och sakägandeförhållanden
- Underlag till avtal för tillgång till mark och anläggningar
- Kontrollplan, se anvisningarna i SGI:s tekniska anvisningar DGA00XST01
- Arbetsmiljöplan
- Sökanden ska redogöra hur åtgärden förvaltas på lång sikt. Det ska framgå vem som är ansvarig och det ska redogöras hur syftet i enligt med §12 i förordningen på ett varaktigt sätt kan uppfyllas.

Åtgärderna som projekteras ska vara stabilitetsförbättrande åtgärder som minskar sannolikheten för ras och skred och ha överenskommen teknisk livslängd.

³ IEG Rapport 4:2010. Tillståndsbedömning/klassificering av naturliga slänter och slänter med befinlig bebyggelse och anläggningar. Stockholm: IEG.

⁴ DGA00XST01 – Riktlinjer för tekniskt arbete, SGI. Dnr 6.2-1808-0485. Senast gällande version vid ansökningstillfället.

Sökanden ska föra en logg över viktiga beslut och händelser. Den ekonomiska redovisningen ska tydligt särredovisa de poster som är bidragsberättigade i de fall som projekteringen och tillståndsprocessen även innehåller arbeten som inte är bidragsberättigade, till exempel tilläggsbeställningar som kommunen gör.

2.4 Sökandens åtaganden vid bidrag för åtgärd

Sökanden ansvarar för att upphandling av åtgärd sker på ett korrekt sätt och att avtal för entreprenad följer AB 04 alternativt ABT 06 eller i förekommande fall enligt ramavtal.

Innan entreprenadstart krävs minst följande:

- Alla tillstånd, dispenser och lov som krävs enligt gällande lagstiftning finns.
- Handlingarna ska vara godkända av geoteknisk granskare eller i förekommande fall GK3-granskare.

Sökanden ska föra en logg över viktiga beslut och händelser. Den ekonomiska redovisningen ska tydligt särredovisa de poster som är bidragsberättigade i de fall som entreprenaden även innehåller arbeten som inte är bidragsberättigade, till exempel tilläggsbeställningar som kommunen gör.

3 TEKNISK GRANSKNING

3.1 Teknisk granskning av stabilitetsutredning

Innan en **Slutrapport för statsbidrag utredning** lämnas in till SGI ska stabilitetsutredningen ha granskats och godkänts av SGI.

Ansöker kommun om projektering och tillståndsprocess för ett område och bilägger en stabilitetsutredning, som inte har granskats tidigare av SGI, så ska den uppfylla samma krav som SGI ställer på en stabilitetsutredning.

3.2 Teknisk granskning av projektering och tillståndsprocess

Innan en **Slutrapport för statsbidrag projektering och tillståndsprocess** lämnas in till SGI ska projekteringen ha granskats och godkänts av SGI.

Om den åtgärd som beslutet om bidrag avser behöver justeras på grund av att nya omständigheter har tillkommit eller omständigheter på annat sätt har förändrats så ska en sådan begäran skickas till SGI för godkännande (se kap 5). Detta gäller även vid förbättringar och vid eventuella kravställningar från länsstyrelsen eller andra myndigheter under tillståndsprocessen.

Till begäran ska en redovisning bifogas, som förklarar anledningen till den ändrade omständigheten och i vilken omfattning den nya lösningen uppfyller de geotekniska krav och den ekonomiska ramen som redovisades inför bidragsbeslutet.

En beviljad miljödom ska biläggas slutrapporten.

3.3 Teknisk granskning av åtgärd

Innan en **Slutrapport för statsbidrag åtgärd** lämnas in till SGI ska relationshandlingarna ha granskats och godkänts av SGI.

Uppstår en situation under åtgärdsfasen som medför ändring av tidigare geoteknisk lösning som statsbidragets beslut baseras på, ska kommunen inkomma med en begäran om ändrade omständigheter. En sådan begäran skickas in till SGI för godkännande i enlighet med kap 5 och ska även bifogas slutrapporten med redovisning som förklarar anledningen till den ändrade omständigheten och i vilken omfattning den nya lösningen uppfyller de geotekniska krav och den ekonomiska ramen som redovisades inför bidragsbeslutet.

Besiktningssdokumentation ska biläggas slutrapporten.

4 EKONOMISK REDOVISNING

4.1 Löpande uppföljning och kvartalsvis redovisning

Sökandens projektledare för bidragsprojektet ska ge bevakande projekteringsledare/projektledare från SGI möjlighet att delta vid samtliga avstämnings-, projekterings- eller byggmöten.

Sökanden ska kvartalsvis rapportera skriftligt till bevakande projekteringsledare/projektledare på SGI hur projektet avlöper. Den kvartalsvisa redovisningen skickas via e-post en vecka innan dag för kvartalsmöte. Rapporteringen sker i en projektrapport framtagen av SGI och ska innehålla uppföljning samt kommande planering (prognoser) med avseende på tidplan, kostnader, resurser och riskhantering.

Logg över viktiga beslut och händelser ska redovisas tillsammans med en uppdaterad tidplan och en sammanställning av projektets fakturor.

Projektrapporten kompletteras av sökanden under mötet och fastställs efter varje kvartalsmöte, varefter den skickas in till sgi@sgi.se. "Projektrapport bidrag SGÄ" ska anges i e-postens ämnesrad.

SGI förbehåller sig rätten att begära in underlag som styrker lämnade uppgifter.

4.2 Slutrapport

Den eller de kommuner som har fått ett bidrag ska efter att projektet har genomförts lämna in en slutrapport till SGI. Rapporten ska lämnas senast sex månader efter att projektet har slutförts, om inte SGI beslutar annat.

Rapporteringen görs via sista kapitlet i projektrapporten som ska skickas i word-format samt skannad pdf per e-post till sgi@sgi.se. "Slutrapport bidrag SGÄ" ska anges i e-postens ämnesrad.

Slutrapporten ska innehålla:

1. En ekonomisk slutredovisning av hur bidraget använts inklusive logg över viktiga beslut och händelser,
2. En redovisning av genomförda åtgärder (utredningsresultat, genomförandestudie, projekteringsresultat eller stabilitetsförbättrande åtgärd), och
3. Handlingar som visar den utförda åtgärden (godkänd teknisk granskning, besiktningssprotokoll mm.).

Den ekonomiska slutredovisningen ska innehålla:

- faktiska bidrag och kostnader för rapporteringsperioden i jämförelse med beslutat bidrag och utbetalningsplan, samt
- förklaringar till identifierade avvikelser
- sökandens egna nedlagda timmar per aktivitet samt eventuellt OH-påslag ska framgå
- verifikat som styrker kostnader
- logg över viktiga beslut och händelser.

Stödberättigande kostnader ska, i bidragstagarens redovisning, vara särskiljbar från organisationens övriga transaktioner.

Sökanden ansvarar för att redovisningen är korrekt. Den ekonomiska rapporteringen ska undertecknas av ekonomiskt ansvarig för sökanden. SGI förbehåller sig rätten att begära in kompletterande underlag som styrker lämnade uppgifter.

5 ÄNDRADE OMSTÄNDIGHETER

Om nya omständigheter har tillkommit eller omständigheterna på något annat sätt har förändrats som medför att tidigare beslut anses vara felaktigt kan kommunen inkomma med en begäran om ändring av tidigare beslut. SGI har under vissa förutsättningar möjlighet att ändra ett beslut.

5.1 Kontinuerlig prövning av ändrade omständigheter

Prövning av ändrade omständigheter sker genom att sökanden skickar blankett ”Ändrade omständigheter” till sekretariatet, som prövar de nya omständigheterna och lämnar besked till sökanden. Ändrade omständigheter kan exempelvis ha tillkommit genom både ekonomiska och tekniska ändringar eller tillägg.

6 UTBETALNING AV BIDRAG

Högst 75 procent av ett bidrag får betalas ut i förskott innan åtgärderna har slutredovisats. Resterande del av bidraget betalas ut efter det att slutrapporten har lämnats till och godkänts av SGI.

För utbetalning av förskott gäller Anslagsförordningens 11 § som föreskriver att utbetalning av bidrag från anslag ska göras i nära anslutning till att bidraget ska användas av mottagaren. SGI betalar ut förskott för kostnader upp till sex månader enligt avstämning med sökanden.

Sekretariatet beslutar om kommande betalningar efter att ha granskat projektets kostnader och kommande utgifter i kvartalsmöten med sökanden.

Kommunen rekvrirerar bidraget i enlighet med beslut från kvartalsmötet.

7 ÅTERBETALNING OCH ÅTERKRAV

SGI har rätt att, enligt 19 och 20 §§ i förordning (2018:213) om bidrag för skredsäkring vid Göta älv, besluta om återbetalning eller återkrav av bidraget om:

- mottagaren genom att lämna oriktiga uppgifter eller på något annat sätt har förorsakat att bidraget har getts på felaktig grund eller med för högt belopp,
- bidraget av något annat skäl har getts på felaktig grund eller med för högt belopp och mottagaren borde ha insett detta,
- mottagaren inte har lämnat en slutrapport,
- villkoren i beslutet om bidrag inte har följts, eller
- bidraget inte har använts.

På belopp som ska återbetalas ska ränta betalas enligt räntelag (1975:635).

8 UPPFÖLJNING OCH REVISION EFTER AVSLUTAT PROJEKT

8.1 Ekonomisk granskning

SGI eller person/-er som SGI har utsett, till exempel auktoriserad revisor eller utvärderare, har rätt att granska projektet och ta del av handlingar som kan lämna upplysningar om ekonomiska, tekniska eller andra förhållanden. Sökanden ska då, på egen bekostnad, ställa allt erforderligt material till förfogande. Denna rätt gäller i tio (10) år från dagen för beslut om bidragsmedel, dock minst fem (5) år från det att ekonomisk slutredovisning och slutrapport inkommit till SGI.

8.2 Uppföljning

Sökanden ska efter att projektet upphört tillhandahålla uppgifter i enlighet med SGI:s anvisningar och förfrågningar i tio (10) år från dagen då ekonomisk slutredovisning och slutrapport ska vara inlämnad.